REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
SPORTIT DHE RINISË

AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

PROGRAM ORIENTUES PËR PORTALIN E

"SHËRBIMIT PSIKO – SOCIAL", 2020

PSIKOLOGU SHKOLLOR

I. HYRJE

Programi orientues për portalin e "Shërbimit psiko - social" është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar (ASCAP), për t'u ardhur në ndihmë të gjithë kandidatëve që duan të ushtrojnë profesionin në shërbimin psiko – social në shkollë. Ky program përfaqëson dhe përmbush, njëherazi, kurrikulën e zhvillimit të vazhdueshëm profesional të psikologut shkollor dhe punonjësit social dhe përgatitjen për testimin e formimit të përgjithshëm dhe shkencor të kandidatit.

Programi është hartuar në përgjigje të kërkesave që MASR ka vendosur për kandidatët që testohen. Programi përcakton njohuritë dhe aftësitë kryesore sipas fushave të mëposhtme:

a) Dokumente zyrtare[1] të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë mësimore - edukative të mësuesve.
b) Aspekte të etikës dhe të komunikimit.
c) Përmbajtja shkencore sipas formimeve përkatëse të psikologut shkollor dhe punonjësit social.

---

[1] Dokumentet ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MASR-së që zbatohen në shkollë duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

II. QËLLIMI I PROGRAMIT

Programi orientues për portalin e "Shërbimit psiko – social" është hartuar për të mbështetur dhe nxitur zhvillimin profesional të kandidatëve. Programi synon:

- Rritjen e përgjegjshmërisë së kandidatëve për njohjen dhe zbatimin e legjislacionit arsimor e në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformave arsimore.
- Rritjen e kompetencave profesionale për të ndikuar drejtpërdrejt në efektivitetin e procesit të shërbimit psiko - social.
- Rritjen e përgjegjshmërisë së psikologëve shkollorë dhe punonjësve social për domosdoshmërinë e njohjes së koncepteve bazë dhe ligjësive të profesionit, si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve.
- Rritjen e përgjegjshmërisë së psikologëve shkollorë dhe punonjësve social për njohjen dhe zbatimin e rregullave të etikës dhe komunikimit në punën e tyre në shkollë.
- Demonstrimin konkret të aftësive shkencore dhe kompetencave të fituara, në mënyrë të veçantë nëpërmjet komunikimit dhe punës me nxënësit dhe stafin e shkollës.

III. PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi orientues për portalin e "Shërbimit psiko – social" është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional, të përmendura më sipër. Për secilën fushë, përpos kompetencave profesionale, janë renditur edhe njohuritë dhe aftësitë bazë që duhet të zotërojë psikologu shkollor ose punonjësi social. Përshkallëzimi i njohurive dhe aftësive profesionale, të cilat lidhen me kompetencat e fushë përkatëse, do ta ndihmojnë kandidatin që të identifikojë nevojat e tij, si dhe për çështjet në të cilat duhet të përqendrohet.

Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar. Sipas këtij formati, për **secilën fushë prezantohen kompetencat dhe rezultatet** që priten të zotërojë kandidati, **si dhe literatura përkatëse rekomanduese** që u vjen në ndihmë për zotërimin e këtyre kompetencave.

FUSHA "DOKUMENTE ZYRTARE"	
Kompetenca **"Zbatimi me përgjegjshmëri i kërkesave të legjislacionit dhe të dokumentacionit shkollor"**	**Literatura e rekomanduar**
Rezultatet e pritshme *Kandidati:* - Zotëron ligjin për sistemin arsimor parauniversitar; - Zbaton legjislacionin, udhëzimet dhe rregulloret për punën e tij të shërbimit psiko - social; - Respekton të drejtat dhe liritë e nxënësit; - Respekton detyrat, të drejtat dhe liritë e mësuesit;	- Ligji nr. 69/2012 "Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar. - *Ligji Nr. 69/2012 "Për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë"*, i Azhornuar dhe Aktet Nënligjore në Zbatim të Tij. E aksesueshme në: *http://arsimiparauniversitar.gov.al/wp-content/uploads/2019/06/ligji-per-sistemin-arsimor-parauniversitar.pdf* - Ministria e Arsimit dhe Shkencës. (2008a). *Udhëzim nr. 18, datë 21.04.2008, "Për funksionimin e shërbimit psikologjik shkollor në sistemin arsimor parauniversitar".* - Ministria e Arsimit dhe Sportit. (2016). *Fletorja Zyrtare e Republikës së Shqipërisë. Vendim i Këshillit të* Këshilli i Ministrave. Vendimi Nr 930, datë 18.11.2015. *Për miratimin e strategjisë kombëtare për luftën kundër ekstremizmit të dhunshëm dhe planit të veprimit.* E aksesueshme në: https://mb.gov.al/wp-content/uploads/2018/07/strategjia_kombetare_per_luften_kunder_ekstrmizmit.pdf - Këshilli i Ministrave. Vendimi Nr. 1072, datë 23.12.2015. *Për miratimin e planit kombëtar të veprimit për integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve, 2016-2020.* E aksesueshme në: https://shendetesia.gov.al/wp-content/uploads/2018/06/Plani_kombetar_i_veprimit_per_integrimin_e_Romeve_dhe_Egjiptianeve_2016-2020.pdf - *Ministrave nr. 11, datë 11.1.2016 'Për miratimin e Strategjisë së Zhvillimit të Arsimit Parauniversitar, për periudhën 2014–2020'.* E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/wp-

	content/uploads/2018/03/FLETORJA-ZYRTARE-STRATEGJIA-APU_2014_2020.pdf - Këshilli i Ministrave. Vendim Nr. 483, datë 29.6.2016. *"Për miratimin e planit kombëtar të veprimit për personat me aftësi të kufizuara, 2016–2020".* E aksesueshme në: https://qbz.gov.al/eli/vendim/2016/06/29/483/b161f14d-d17a-4d83-9228-8e81f9bd7b12;q=Personat%20me%20Aft%C3%ABsi%20t%C3%AB%20Kufizuara%202016%20-2020 - Këshilli i Ministrave. Vendimi Nr. 353, datë 12.6.2018. *Për rregullat e funksionimit të grupit teknik, ndërsektorial Për mbrojtjen e fëmijëve, pranë bashkive dhe njësive Administrative.* E aksesueshme në: https://qbz.gov.al/eli/vendim/2018/06/12/353/c316c4f2-e10a-4a8d-a105-a561b75beb32;q=grupi%20teknik%20ndersektorial - *Ligji nr. 18/2017 "Për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës".* E aksesueshme në: https://www.drejtesia.gov.al/wp-content/uploads/2017/11/04_Ligj_18_2017_23.02.2017_Per_te_drejtat_dhe_mbrojtjen_e_femijes.pdf - Ministria e Mirëqënies Sociale dhe Rinisë, Agjencia Shtetërore për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijëve. (2017), "*Agjenda Kombëtare për të drejtat e fëmijëve 2017 – 2020*". E aksesueshme në: https://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/agjenda-kombetare-per-te-drejtat-e-femijeve_0.pdf?file=1%26type=node%26id=27392 - Këshilli i Ministrave. Vendim Nr. 578, datë 3.10.2018 "*Për procedurat e referimit e të menaxhimit të rastit, hartimin dhe përmbajtjen e planit individual të mbrojtjes, financimin e shpenzimeve për zbatimin e tij, si dhe zbatimin e masave të mbrojtjes.* E aksesueshme në: *http://differentandequal.org/wp-content/uploads/2019/09/VKM-nr.-578-dt-3.10.2018.pdf* - Ministria e Arsimit dhe Sportit. (2016). *Ligj nr.10171, datë 22.10.2009 "Për profesionet e rregulluara në Republikën e Shqipërisë" dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.* E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/wp-content/uploads/2016/01/Permbledhje-L-PRR1.pdf - Ministria e Arsimit dhe Sportit. Urdhër 195. 25.04.2016. *Miratimin e dokumentit "Edukimi dhe formimi Profili i mësuesit gjitheperfshirës".* E aksesueshme në: https://www.unicef.org/albania/sites/unicef.org.albania/files/2018-10/2016ALB-Profili-i-Mesuesit-Gjithperfshires.pdf - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, ASCAP. (2020). *Vlerësimi i Jashtëm dhe i Brendshëm i Shkollës.* E aksesueshme në: https://www.ascap.edu.al/wp-content/uploads/2020/05/7-Mars-2020-Udhezuesi-i-vleresimit-te-jashtem-dhe-te-brendshem-1-1.pdf - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, ISHA. (2013). *"Inspektimi dhe Vetëvlerësimi i Shërbimit*

	Psikologjik në Shkollë" - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. *Urdhër nr. 344, datë 19.08.2013 "Për ngritjen e njësisë së shërbimit psiko-social"*. E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/wp-content/uploads/2018/09/Urdher-nr.-150-dt.-3.4.2018-sherbimi-psiko-social.pdf - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. (2018). *Urdhër nr. 150, datë 3.4.2018 'Për një ndryshim në Urdhrin nr. 344, datë 19.08.2013 "Për ngritjen e njësisë së shërbimit psiko-social"*. E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/wp-content/uploads/2018/09/Urdher-nr.-150-dt.-3.4.2018-sherbimi-psiko-social.pdf - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. Urdhër Nr. 593, datë 31.12.2019 "Për Disa Ndryshume në Urdhrin *344, datë 19.08.2013 "Për ngritjen e njësisë së shërbimit psiko-social",i ndryshuar* - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. (2020). *Rregullore për Funksionimin e Institucioneve Arsimore Parauniversitare në Republikën e Shqipërisë. (Dispozitat e reja normative)* Udher-Nr.-31-date-28.01.2020-Rregullore-per-IAP https://www.ascap.edu.al/udher-nr-31-date-28-01-2020-rregullore-per-iap - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. *Udhëzim nr. 13, datë 22.05.2019 "Procedurat e pranimit dhe te emërimit të mësuesi në një vend të lirë pune në Institucionet arsimore publike të arsimit parauniversitar dhe për administrimin e Portalit Mësues për Shqipërinë"*. E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/udhezim-nr-13/ - Udhëzim Nr. 25, datë 2.8.2013. *Për organizimin dhe funksionimin e qeverisë së nxënësve.* E aksesueshme në: https://qbz.gov.al/eli/udhezim/2013/08/02/25/1de3ef1b-b67a-4c09-9b83-d66bb7c347ba;q=bordi%20i%20shkollave - Udhëzim Nr. 25, datë 25.7.2018. *Për ngritjen dhe funksionimin e bordit të institucionit arsimor.* E aksesueshme në: https://qbz.gov.al/eli/udhezim/2018/07/25/25/e93fb90f-0d41-4b5f-969f-1752da934167;q=bordi%20i%20shkollave

FUSHA “PSIKOLOGU SHOLLOR”	
Kompetenca 1 **“Planifikimi dhe organizimi i shërbimit psikologjik në shkollë”**	**Literatura e rekomanduar**
Rezultatet e pritshme: *Kandidati:* - Demonstron njohuri të teorive, praktikave më të mira si edhe teknikave të përshtatshme për shërbimin psikologjik në shkollë. - Demonstron njohuri të karakteristikave zhvillimore të nxënësve. - Përzgjedh qëllime të përshtatshme psikologjike për shkollën. - Harton plane/ndërhyrje psikologjike me qëllim adresimin e nevojave të ndryshme të nxënësve.	- Rapti. E. (2015) *Hyrje: Psikologji shkollore*. Tirane: Shtëpia botuese Arbëria 07. (mund te gjendet pranë Librit Universitar).
Kompetenca 2 **“Krijimi i një mjedisi shkollor miqësor”**	
Rezultatet e pritshme: *Kandidati:* - Krijon një mjedis shkollor i dominuar nga respekti për njëri-tjetrin. - Krijon dhe nxit një kulturë të marrëdhënieve pozitive dhe kuptimplota midis të gjithë aktorëve në shkollë.	- Bashkimi Europian & Këshilli i Europës. *2018. “Udhërrëfyes për politika që synojnë parandalimin e bullizmit në sistemin arsimor në Shqipëri”* - Ministria e Arsimit dhe Sportit, IZHA, ASSA, UNICEF. (2016). *Manual mbi Sistemin e Parandalimit të Hershëm të Braktisjes Shkollore Trajnimi i institucioneve arsimore të arsimit bazë.* E aksesueshme në: https://arsimi.gov.al/wp-content/uploads/2017/09/MANUALI_Sistemi_i_Parandalimit_te_Hershem.pdf

- Menaxhon sjelljen e nxënësve. - Krijon dhe nxit një mjedis shkollor që është i sigurt në aspektin fizik dhe emocional.	- Ministria e Arsimit dhe Sportit, IZHA. (2014). "*Udhëzues për Shkollat Qendra Komunitare"*. E aksesueshme në: *Udhëzues për Shkollat Qendra Komunitare.* Ministria e Arsimit Sportit, Save the Children. (2014*).* *Standardet e shkollës si qendër komunitare.* E aksesueshme në: https://albania.savethechildren.net/sites/albania.savethechildren.net/files/library/SHQK%20Standardet.pdf - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, IZHA, UNICEF. (2019). "*Ndërhyrjet për Sjelljet Pozitive në Shkollë si Mënyrë Për Parandalimin e Dhunë"*. E aksesueshme në: https://www.unicef.org/albania/sites/unicef.org.albania/files/2019-02/%28PE%20BOTIM%29%20Manuali_Dhunes_UNICEF_final.pdf
Kompetenca 3 **Ofrimi i shërbimit psikologjik**	
Rezultatet e pritshme *Kandidati:* - Komunikon në mënyrë të qartë dhe të përshtatshme me nxënësit, prindërit mësuesit dhe drejtuesin e shkollës. - Ofron feedback për nxënësit, prindërit edhe mësuesit. - Realizon vlerësime të nevojave edukative si edhe të funksionimit intelektual, akademik, social/emocional etj. të nxënësit. - Adreson shqetësimet e mësuesve ose prindërve në lidhje me probleme të ndryshme të nxënësve. - Promovon sjelljen pozitive dhe shëndetin mendor. - Mbështet dhe bashkëpunon me aktorët e tjerë të shkollës për të adresuar nevojat e nxënësve me aftësi të kufizuar në shkollë.	- Fakulteti i Shkencave Sociale, Departamenti i Psikologjisë. (2019). *Udhëzuesi Për ndërhyrjen e parë psikologjike në kontekstin shkollor.* E aksesueshme në: https://fshs-ut.edu.al/?p=5651 - Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë. (2020). *Manuali i punës për punonjësit e njësisë së shërbimit psiko-social në shkolla.* E aksesueshme në: Save the Children. (2017a). *Udhëzues praktik për hartimin dhe zbatimin e planit individual edukativ (PEI).* E aksesueshme në: https://albania.savethechildren.net/sites/albania.savethechildren.net/files/library/Udhezues%20Praktik%20per%20Hartimin%20dhe%20Zbatimin%20e%20PEI.pdf - Terre des Hommes. 2020. "Manuali i Punës për Punonjësit e Njësisë së Shërbimit Psiko-Social në Shkolla". - World Vision. (2014). Jam mes jush i ndryshëm, i ngjashëm, i barabartë. E aksesueshme në: https://www.wvi.org/sites/default/files/Manuali%20Jam%20mes%20jush-

- Ndihmon familjet dhe shkollën të menaxhojnë situata krize (p.sh. dhunë, trauma etj.). - Promovon partneritetin familje-shkollë në bashkëpunim me aktorët e tjerë. - Bën referime ose siguron akses në shërbime të tjera jashtë shkolle që mund të jenë të nevojshme për nxënësit.	%20final.pdf
Kompetenca 4 **Profesionalizmi dhe Etika**	
Rezultatet e pritshme *Kandidati:* - Reflekton mbi praktikën profesionale. - Mban dokumentacionin mbi nxënësit në mënyrë të përshtatshme. - Komunikon me familjet e nxënësve në mënyrë periodike dhe e menaxhon shqetësimet e tyre me profesionalizëm dhe respekt. - Angazhohet për t'u zhvilluar profesionalisht në mënyrë të vazhdueshme. - Modelon sjellje që tregojnë një qëndrim profesional në të gjitha ndërveprimet. - Manifeston standarde të larta të etikës, ndershmërisë, integritetit dhe konfidencialitetit gjatë ndërveprimeve me kolegët, nxënësit, prindërit, mësuesit dhe aktorë të tjerë.	- Urdhri i Psikologut (2017) Kodi i Etikes dhe Deontologjisë i Psikologeve ne Republikën e Shqipërisë. (I aksesueshëm: www.urdheriipsikologut.al)